

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμ. Πρωτοκόλλου: 8867

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ : 318/2005

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Β'

Συνεδρίαση της :25ης Μαΐου 2005

Σύνθεση

Πρόεδρος : Χρήστος Τσεκούρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι : Αλ. Τζεφεράκος, Ν.Κατσίμπας, Σπ. Δελλαπόρτας, Κ. Καποτάς, Χ.Αυγερινού.

Εισηγητής : Ν.Κατσίμπας, Νομικός Σύμβουλος.

Αριθμός Ερωτήματος: Αριθμ.Πρωτ. 1009094/753/B0010 της Γεν. Δ/σης Δ.Π. & Εθν. Κληρ/των-Δ/ση Δημ.Περιουσίας – Τμήμα Β'.

Περίληψη Ερωτημάτων: α) Εάν είναι δυνατή η αναστολή εκτέλεσης πρωτοκόλλων κατεδάφισης σε περίπτωση που κατατίθενται αίτηση επανακαθορισμού του Αιγιαλού στην περιοχή που βρίσκεται το υπό κατεδάφιση κτίσμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγρ. 5 του άρθρου 9 του Ν. 2971/2001.

β) Ποια θα είναι η τύχη των υπό εκτέλεση πρωτοκόλλων κατεδάφισης, όταν το υπό κατεδάφιση κτίσμα βρεθεί σε περίπτωση επανακαθορισμού, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, σε χώρο εκτός αιγιαλού δηλαδή σε παραλία ή παλαιό αιγιαλό.

γ) Τέλος, εάν κριθεί ότι τα αναφερόμενα στην άπερίπτωση πρωτόκολλα πρέπει να ανασταλούν και τα αναφερόμενα στην περίπτωση β' ανακληθούν θα πρέπει να μας ενημερώσετε βάσει ποιων διατάξεων νόμου θα γίνει η αναστολή ή ανάκληση, δεδομένης της ισχύος των διατάξεων της παραγρ. 8 του άρθρου 27 του Ν. 2971/2001, η οποία έχει κριθεί ως αντισυνταγματική με την υπ' αριθ. 899/2003 απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας (Σ.Τ.Ε.).

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων το Β' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως:

Η Κτηματική Υπηρεσία Πειραιά με τα υπ' αριθ. πρωτ. 1009094/753/B0010/21.10.2004 και 5102/23.12.2004, 2080/27.05.2004 και 25.02.2005 έγγραφα της μας γνωρίζει ότι:

α) ότι στο Μικρολίμανο Πειραιά ο αιγιαλός, καθορίστηκε το έτος 1937, ότι τα έτη 1952 – 1954 έγιναν από τον Οργανισμό Λιμένας Πειραιώς, τα λιμενικά έργα (προσχώσεις κλπ) και ότι το έτος 2003 εξέδωσε 25 πρωτόκολλα κατεδάφισης τα οποία εκκρεμούν στον Γεν.Γραμματέα περιφέρειας για εκτέλεση σε βάρος των καταστηματαρχών για τις αυθαίρετες κατασκευές στη ζώνη του αιγιαλού (πέργολες – τέντες κλπ) και τέλος ότι επανακαθορίστηκε ο αιγιαλός το έτος 2004 και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1965 η σχετική Υπουργική απόφαση.

β) ότι στην περιοχή «Λαιμός» Βουλιαγμένης ο αιγιαλός καθορίστηκε στις 07.08.1923 και επανακαθορίστηκε με την υπ' αριθμ. 2869/14.07.2004 απόφαση του Γ.Γ. περιφέρειας (ΦΕΚ Δ 677/30.07.2004)

γ) ότι από τα αρχεία τους δεν προκύπτει προβολή ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων από ιδιώτες στους χώρους που έχουν χαρακτηρισθεί αιγιαλός και παραλία πριν και μετά τον επανακαθορισμό των πρωτοκόλλων κατεδάφισης.

δ) ότι από τις πιο πάνω Υπουργικές αποφάσεις και τα σχετικά τοπογραφικά διαγράμματα που τις συνοδεύουν προκύπτει ότι οι κατασκευές για τις οποίες είχαν εκδοθεί τα πρωτόκολλα κατεδάφισης βρέθηκαν άλλες εντός δημόσιου κτήματος, άλλες εντός κοινόχρηστης παραλίας και άλλες εντός αιγιαλού ή εν μέρει στη μία, δύο ή τρεις ζώνες.

Επί του πρώτου ερωτήματος.

Στις διατάξεις των παρ.9 και 10 του άρθρ. 5 με τίτλο «Διαδικασία καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού» του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, Παραλία και άλλες διατάξεις» (Α'285) ορίζεται αντιστοίχως ότι: «9. Σε περίπτωση εσφαλμένου καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού ή του παλαιού αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται ο επανακαθορισμός κατά τη διαδικασία του παρόντος άρθρου. Η διαδικασία για τον επανακαθορισμό κινείται είτε αυτεπαγγέλτως από την Κτηματική Υπηρεσία είτε ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου και προσκόμιση στοιχείων που να αποδεικνύουν το σφάλμα του πρώτου καθορισμού. Ο επανακαθορισμός της παραλίας, εφόσον συνεπάγεται μείωση της ζώνης της παραλίας που είχε αρχικώς καθορισθεί επιτρέπεται μόνον αν δεν έχει συντελεσθεί η σχετική αναγκαστική απαλλοτρίωση.

10. Η προηγούμενη παράγραφος έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα όρια του αιγιαλού, παλαιού αιγιαλού ή παραλίας έχουν καθοριστεί με βάση τον α.ν. 2344/1940» και στις διατάξεις των παρ.2, 6 και 8 του άρθρ. 27 του αυτού νόμου ορίζεται ότι: «2. Τα πάσης φύσεως κτίσματα και εν γένει κατασκευάσματα, τα οποία έχουν ανεγερθεί ή θα ανεγερθούν χωρίς άδεια στον αιγιαλό ή την παραλία, μετά τον καθορισμό και τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων των άρθρων 7 και 10 κατεδαφίζονται, ανεξάρτητα από το χρόνο ανέγερσής τους ή αν κατοικούνται ή άλλως πως χρησιμοποιούνται. Εξαιρούνται κτίσματα και

κατασκευάσματα που τελούν υπό την προστασία του Υπουργείου Πολιτισμού. Προς τούτο ο προϊστάμενος της αρμόδιας Κτηματικής υπηρεσίας εκδίδει πρωτόκολλο κατεδάφισης, το οποίο κοινοποιεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2717/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας», σε εκείνον που έχει ανεγείρει αυθαιρέτως, ο οποίος οφείλει εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση να κατεδαφίσει τα κτίσματα και να άρει τα πάσης φύσεως κατασκευάσματα από τον αιγιαλό ή την παραλία.3.4. 5.».

«6. Η κατεδάφιση ενεργείται με ευθύνη του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και σε περίπτωση αδυναμίας με τεχνική υποστήριξη που διατίθεται από την Τεχνική Υπηρεσία της αρμόδιας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ύστερα από αίτημα του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Η κατεδάφιση γίνεται σύμφωνα με τις πολεοδομικές διατάξεις, κατόπιν πρότασης του προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας. Η δαπάνη κατεδάφισης βαρύνει αυτόν που έχει ανεγείρει αυθαιρέτως και εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο κατά τις διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.7.....».

8. Αίτηση προσωρινής ρύθμισης της νομής ή κατοχής, η αίτηση αναστολής εκτέλεσης της κατεδάφισης, άρσης ή απομάκρυνσης ενώπιον οιονδήποτε Διοικητικού ή Πολιτικού Δικαστηρίου ή άλλης Αρχής δεν επιτρέπεται».

Από τη συνδυασμένη ερμηνεία και εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων προκύπτει ότι ο νομοθέτης επιτρέπει τον επανακαθορισμό της οριογραμμής του αιγιαλού ή του παλαιού αιγιαλού ή της παραλίας μόνο όταν από τα στοιχεία που διαθέτει η Κτηματική Υπηρεσία, όταν αυτή ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή από τα στοιχεία που προσκομίζει ο ενδιαφερόμενος όταν υποβάλει αίτηση επανακαθορισμού αποδεικνύεται το σφάλμα του πρώτου καθορισμού. Απαιτεί δηλ. ο νομοθέτης για να κινηθεί αυτεπαγγέλτως η διαδικασία του επανακαθορισμού του αιγιαλού ή της

παραλίας να κατέχει η διοίκηση ικανά στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι ο προηγούμενος καθορισμός ήταν εσφαλμένος και προσκόμιση στοιχείων από τον ενδιαφερόμενο που να αποδεικνύουν το σφάλμα του πρώτου καθορισμού όταν υποβάλει αυτός αίτηση επανακαθορισμού. Η αίτηση επανακαθορισμού που υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο έχει ως σκοπό την τροποποίηση της πράξης που έχει καθορίσει την οριογραμμή του αιγιαλού ή της παραλίας για να μείνει εκτός της οριογραμμής του αιγιαλού ή της παραλίας η ιδιοκτησία του, είναι κατά συνέπεια απλή διοικητική προσφυγή (άρθρ. 24 Κώδικα διοικητικής διαδικασίας) ήτοι προσφυγή που υποβάλλεται από τον διοικούμενο που έχει υποστεί υλική ή ηθική βλάβη των εννόμων συμφερόντων του από διοικητική πράξη στην αρχή που εξέδωσε την πράξη (αίτηση θεραπείας) και έχει ως αντικείμενο την ανάκληση ή την τροποποίηση ρητής διοικητικής πράξης και στην προκειμένη περίπτωση την ανάκληση ή τροποποίηση της πράξης καθορισμού αιγιαλού ή παραλίας, η οποία είναι ατομική πράξη γενικού περιεχομένου.

Περαιτέρω τα πρωτόκολλα κατεδάφισης εκδίδονται από το Προϊστάμενο της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας για τα πάσης φύσεως κτίσματα και εν γένει κατασκευάσματα τα οποία έχουν ανεγερθεί στον αιγιαλό ή την παραλία, μετά τον καθορισμό και τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων των άρθρων 7 και 10 του πιο πάνω νόμου. Ειδικότερα α) Για την έκδοση των πρωτοκόλλων κατεδάφισης των κτισμάτων που έχουν κτισθεί στον αιγιαλό πρέπει να συντρέχουν οι κάτωθι προϋποθέσεις α) πράξη καθορισμού αιγιαλού β) ανέγερση των κτισμάτων στον αιγιαλό και γ) συντέλεση των απαλλοτριώσεων του άρθρ. 10 του ν.2971/2001, που ορίζει ότι: «1. Σε περίπτωση που ιδιώτες προβάλλουν ιδιοκτησιακά δικαιώματα επί χώρων που χαρακτηρίστηκαν από την Επιτροπή του άρθρου 3 ότι ανήκουν στον αιγιαλό, τα δικαιώματα αυτά θεωρούνται αναγκαστικώς απαλλοτριωθέντα υπέρ του

Δημοσίου για να περιληφθούν στον αιγιαλό από και με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της έκθεσης της Επιτροπής μαζί με το διάγραμμα, όπως ορίζεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 5.

2. Στους κυρίους των κτημάτων αυτών και σε αυτούς που αξιώνουν άλλα δικαιώματα σε αυτά, παρέχεται εξάμηνη προθεσμία από τη δημοσίευση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, εντός της οποίας οφείλουν να αναγγείλουν στον Υπουργό Οικονομικών τις αξιώσεις του, υποβάλλοντας συγχρόνως και τους τίτλους, στους οποίους στηρίζουν τα δικαιώματα που προβάλλουν.

3. Ως προς τον καθορισμό τιμής μονάδας αποζημίωσης και την περαιτέρω διαδικασία απαλλοτρίωσης εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων.

4. Μετά την πάροδο άπρακτης της εξάμηνης προθεσμίας της παραγράφου 2, τυχόν αξιώσεις για αποζημίωση, που δεν αναγγέλθηκαν στον υπουργό Οικονομικών κρίνονται κατά την τακτική διαδικασία.

5. Μετά τον προσωρινό καθορισμό του τιμήματος της απαλλοτρίωσης και την κατάθεσή του, οι αξιώσεις που αναγγέλθηκαν στρέφονται μόνο κατά του τιμήματος, που παρακατατέθηκε.

6. Μετά την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας της παραγράφου 2 ή σε περίπτωση εμπρόθεσμης αναγγελίας αξιώσεων ιδιωτών για αποζημίωση, μετά την παρακατάθεση της αποζημίωσης που καθορίσθηκε στο Ταμείο παρακαταθηκών και Δανείων, ο αιγιαλός θεωρείται ότι καθορίσθηκε οριστικά και η απόδειξή του για τη Διοίκηση και τα Δικαστήρια γίνεται μόνο με την έκθεση και το διάγραμμα του άρθρου 4.»

Από την πιο πάνω διάταξη σαφώς προκύπτει ότι ιδιώτες μπορούν να προβάλλουν ιδιοκτησιακά δικαιώματα επί των χώρων που χαρακτηρίστηκαν από την Επιτροπή του άρθρ. 3 ότι ανήκουν στον αιγιαλό. Πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την νομολογία των δικαστηρίων που ερμήνευσαν τον προ του ν. 2971/2001 ισχύσαντα ν. 2344/1940, που περιείχε όμοιες σχεδόν διατάξεις, αφού ο αιγιαλός ανήκει κατά νομική επιταγή στο Δημόσιο, μόνο ο καθορισμός των ορίων από την επιτροπή που προβλεπόταν στα άρθρα. 2 και 3 αυτού (επιτροπή καθορισμού ορίων αιγιαλού), δεν είναι ικανός να προσδώσει την ιδιότητα του αιγιαλού σε τμήμα γης που δεν βρέχεται από τη θάλασσα από τις μεγαλύτερες και συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της. Και τούτο γιατί στην αντίθετη εκδοχή ο κύριος του εδάφους θα έχανε την ιδιοκτησία του που περιλήφθηκε από πλάνη της επιτροπής στα όρια του αιγιαλού με απλή πράξη της διοίκησης, κατά παράβαση των συνταγματικών διατάξεων που προστατεύουν την ιδιοκτησία. Με βάση τα παραπάνω η ιδιότητα λωρίδας γης ως αιγιαλού, που αποτελεί συνάρτηση καθαρώς φυσικών φαινομένων και δημιουργείται από την ίδια τη φύση, και όχι από την έκθεση της επιτροπής καθορισμού αιγιαλού, δεν αποδεικνύεται αποκλειστικά και μόνο από την έκθεση της παραπάνω επιτροπής που καθόρισε τα όρια του αιγιαλού, αφού ο καθορισμός αυτός δεν επηρεάζει τα ιδιωτικά δικαιώματα που συνέχονται με ζητήματα κυριότητας των εκτάσεων που συμπεριλαμβάνονται μέσα στα όρια που χάραξε η επιτροπή αυτή. Έτσι ο καθορισμός αυτός δεν επηρεάζει τα ιδιωτικά δικαιώματα, για την αναγνώριση και διακρίβωση των οποίων την τελική απόφαση έχουν τα δικαστήρια, τα οποία, για να σχηματίσουν την κρίση τους λαμβάνουν μεν υπόψη, και το διάγραμμα της πιο πάνω Επιτροπής που το εκτιμούν ως δικαστικό τεκμήριο (ΑΠ 855/72 ΝοΒ 21,319, ΑΠ 945/1975 ΕΕΝ 43,260 Εφ. Ναυτ. 601/1995 ΝοΒ 44, 465, Ε..... 4116/77 ΝοΒ 25, 1373) δύνανται όμως να βασισθούν στα νόμιμα αποδεικτικά

μέσα. (ΑΠ. 96/1971 ΝοΒ 19, 587, Εφ.Πατ. 350/1972 ΕΕΝ 40, 514, Εφ. Αθ. 1972/1972 ΝοΒ 20.1454). Εάν, επομένως μετά τον καθορισμό του αιγιαλού προβληθούν ιδιοκτησιακά δικαιώματα από ιδιώτες, τα δικαιώματα αυτά θεωρούνται αναγκαστικώς απαλλοτριωθέντα υπέρ του Δημοσίου για να περιληφθούν στον αιγιαλό και τα κτίσματα επ'αυτών κατεδαφίζονται μόνο μετά την συντέλεση των απαλλοτριώσεων.

β) Επίσης και για την έκδοση πρωτοκόλλων κατεδάφισης των κτισμάτων που έχουν κτισθεί στην παραλία πρέπει να συντρέχουν οι κάτωθι προϋποθέσεις α) πράξη καθορισμού παραλίας β) ανέγερση κτισμάτων στην παραλία και γ) συντέλεση των απαλλοτριώσεων του άρθρ. 7 του ν. 2971/2001, το οποίο στην παρ. 2 αυτού ορίζει « Εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών, επί ακινήτων της παραλίας απαλλοτριώνονται λόγω δημόσιας ωφέλειας με και από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που επικυρώνει την έκθεση και το διάγραμμα του αιγιαλού και παραλίας κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 5, χωρίς να απαιτείται άλλη πρόσθετη διαδικασία για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης». Από την πιο πάνω διάταξη σαφώς προκύπτει ότι εάν μετά τον καθορισμό της παραλίας υπάρχουν επί των ακινήτων της εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών αυτά απαλλοτριώνονται λόγω δημόσιας ωφέλειας και τα κτίσματα επ'αυτών κατεδαφίζονται μόνο μετά τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων. Εάν πριν κατεδαφιστούν τα κτίσματα τα οποία έχουν κτισθεί στον αιγιαλό γίνει επανακαθορισμός του αιγιαλού και τα κτίσματα ευρεθούν εκτός αιγιαλού τα πρωτόκολλα κατεδάφισης των πιο πάνω κτισμάτων στηρίζονται πλέον σε πράξη καθορισμού αιγιαλού που έχει τροποποιηθεί κατά το μέρος αυτό και κατά συνέπεια έπαυσε να υπάρχει, και ως εκ τούτου επιβάλλεται η ανάκληση της πιο πάνω πράξης. Επειδή όμως και τα κτίσματα που βρίσκονται στην παραλία είναι απαλλοτριωτέα και

κατεδαφιστέα μετά τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων, σύμφωνα με τη ρητή διάταξη της παρ.2 του άρθρ. 27 του ν. 2971/2004 πρέπει γι'αυτά να επακολουθήσει η σύμφωνα με τις διατάξεις έκδοση πρωτοκόλλου κατεδάφισης. Στην περίπτωση όμως που τα κτίσματα ευρεθούν εκτός αιγιαλού και παραλίας δεν δικαιολογείται από τις πιο πάνω διατάξεις έκδοση πρωτοκόλλου κατεδάφισης και ως εκ τούτου συντρέχει ένας από τους λόγους που επιτρέπουν την κατ'εξαίρεση ανάκληση νόμιμων διοικητικών πράξεων. Εάν επομένως η διοίκηση προβαίνει είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως στον επανακαθορισμό του αιγιαλού ή της παραλίας και από τα στοιχεία που κατέχει αποδεικνύεται ότι έγινε εσφαλμένος καθορισμός του αιγιαλού ή της παραλίας και θεωρεί βέβαιο ότι μετά τον επανακαθορισμό αιγιαλού και παραλίας αυτών θα μείνει εκτός αιγιαλού εδαφική έκταση επί της οποίας υπάρχουν κτίσματα για τα οποία έχουν εκδοθεί πρωτόκολλα κατεδάφισης, έχει την δυνατότητα σύμφωνα με το άρθρο 24 του Κώδικα διοικητικής διαδικασίας, αφού η αίτηση επανακαθορισμού είναι όπως αναπτύχθηκε ανωτέρω απλή διοικητική προσφυγή, ν' αναστείλει την εκτέλεση τόσο της πράξης καθορισμού κατά τα σημεία που θεωρεί ότι περιλαμβάνουν και εδαφική έκταση η οποία μετά τον επανακαθορισμό θα κείται εκτός του αιγιαλού, όσο και των πρωτοκόλλων κατεδάφισης που υπάρχουν στην έκταση αυτή σύμφωνα με την πιο πάνω διάταξη, αλλά και με την αρχή της χρηστής διοίκησης, μέχρι την έκδοση της απόφασης επανακαθορισμού όχι όμως για διάστημα μεγαλύτερο από την προθεσμία που ορίζεται στην παρ.3 του άρθρ. 5 του ν. 2971/2001, ήτοι για διάστημα μεγαλύτερο του μηνός από την εισαγωγή της υπόθεσης στην επιτροπή του άρθρου 3 του ν. 2971/2001. Η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 27 του ως άνω νόμου που δεν επιτρέπει αίτηση αναστολής εκτέλεσης της κατεδάφισης των κτισμάτων που έχουν ανεγερθεί σε αιγιαλό ή παραλία, αναφέρεται στον οριστικό καθορισμό αιγιαλού ή

παραλίας, κατά τη διαδικασία του οποίου η επιτροπή αναζητά και συνεκτιμά όλα τα απαιτούμενα στοιχεία για την ακριβή οριοθέτηση του αιγιαλού και της παραλίας, και όχι στον επανακαθορισμό για την έναρξη της διαδικασίας του οποίου απαιτείται αναγνώριση από τη διοίκηση ύπαρξης σφάλματος του οριστικού καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού και της παραλίας και ως εκ τούτου ενδεχόμενη βλάβη εννόμων συμφερόντων του διοικουμένου, την θεραπεία των οποίων επιδιώκει ο επανακαθορισμός που αποτελεί κατά νόμο απρόθεσμο προσφυγή κατά της πράξης καθορισμού αιγιαλού και παραλίας με αίτημα το νέο καθορισμό τους. Η άσκηση κατ'ακολουθίαν της προσφυγής (αίτηση επανακαθορισμού) παρέχει τη δυνατότητα στη διοίκηση ν' αναστείλει τη διοικητική πράξη (άρθρ. 24 Κ.Δ.Δ.). Στο πρώτο επομένως ερώτημα προσέχει η απάντηση ότι η διοίκηση έχει την δυνατότητα αναστολής εκτέλεσης πρωτοκόλλων κατεδάφισης όταν αποδεικνύει με στοιχεία ότι ενόψει του επανακαθορισμού του αιγιαλού ή της παραλίας τα κτίσματα για τα οποία έχουν εκδοθεί τα πρωτόκολλα κατεδάφισης θα βρεθούν εκτός αιγιαλού ή παραλίας κατά περίπτωση.

III. ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ

Τα πρωτόκολλα κατεδάφισης αυθαιρέτων κατασκευών εντός του αιγιαλού θεωρούνται νομίμως αιτιολογημένα εάν από την πράξη σε συνδυασμό με τα στοιχεία του φακέλλου προκύπτει ότι τα λεπτομερώς περιγραφόμενα κτίσματα έχουν κατασκευαστεί άνευ αδείας εντός της ζώνης του αιγιαλού. Εάν μετά ταύτα χωρήσει νέος καθορισμός της οριογραμμής του αιγιαλού και οι αυθαίρετες κατασκευές δεν βρίσκονται πλέον εντός της ζώνης του αιγιαλού αλλά της παραλίας, το στοιχείο αυτό αν και μεταγενέστερο των πρωτοκόλλων κατεδάφισης, κατά παρέκκλιση από τον κανόνα ότι η νομιμότητα μιας διοικητικής πράξης κρίνεται με βάση το καθεστώς που ισχύει κατά τον χρόνο έκδοσής της και ως εκ τούτου, στοιχεία μεταγενέστερα της

εκδόσεώς της δεν επηρεάζουν κατ' αρχήν την νομιμότητά της, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη προκειμένου να ελεχθεί η επάρκεια της αιτιολογίας της, εφόσον αναφέρεται σε γεγονός προγενέστερο αυτής (βλ. ΣτΕ 22557/2004, 782/2003, 402/2003, 3923/2002, 2412/2002 κ.λπ.). Πράγματι ο αιγιαλός υφίσταται ως φυσικό φαινόμενο και προ του καθορισμού του με διοικητική πράξη, η δε πράξη καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού αποτελεί διαπίστωση του φυσικού φαινομένου (βλ. ΣτΕ 3333/04, 680/2002, με βάση τα ανωτέρω η αιτιολογία των πρωτοκόλλων διοικητικής αποβολής κατά το μέρος που ορίζεται οι κατασκευές βρίσκονται εκτός του ορίου του αιγιαλού κλονίζεται, και κατά συνέπεια είναι ακυρωτέα, και τότε τα πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που βρίσκονται μετά την νέα οριοθέτηση εντός της παραλίας πρέπει να ανακληθούν, με την αιτιολογία ότι βρίσκονται εντός παραλίας και να εκδοθούν νέα μετά τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων του άρθρ. 7 του ν. 2971/2001.

Στο δεύτερο επομένως ερώτημα η απάντηση είναι ότι τα πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που βρίσκονται μετά τη νέα οριοθέτηση εντός της παραλίας πρέπει ν' ανακληθούν και να εκδοθούν νέα. Τα αυτά ισχύουν *mutatis mutandis* και στην περίπτωση που τα κτίσματα ευρεθούν επί του παλαιού αιγιαλού.

Επί του τρίτου ερωτήματος.

Όπως αναπτύχθηκε ανωτέρω όταν κινείται διαδικασία επανακαθορισμού είτε αυτεπαγγέλτως από την υπηρεσία, είτε ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, η οποία αποτελεί απλή προσφυγή δεν εμποδίζεται από τη διάταξη της παρ.8 του άρθρ. 27 του ν. 2971/2001 η διοίκηση να αναστείλει την πράξη καθορισμού και συνακόλουθα και την εκτέλεση των πρωτοκόλλων κατεδάφισης, γιατί η πιο πάνω διάταξη δεν επιτρέπει την αίτηση αναστολής εκτέλεσης μετά τον οριστικό καθορισμό του αιγιαλού και της παραλίας και τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων, τούτο δε

ανεξαρτήτως της συνταγματικότητας ή μη της διατάξεως αυτής, η οποία αφορά μόνο την απαγόρευση αιτήσεως αναστολής ενώπιον του δικαστηρίου, όχι όμως και στην περίπτωση που κινείται η διαδικασία επανακαθορισμού, είτε αυτεπαγγέλτως γιατί από τα στοιχεία που κατέχει η διοίκηση θεωρεί ότι έγινε εσφαλμένος καθορισμός, είτε ύστερα από αίτηση επανακαθορισμού όταν από τα στοιχεία που προσκομίζει ο ενδιαφερόμενος αποδεικνύεται εσφαλμένος καθορισμός, και τα κτίσματα θα βρεθούν εκτός αιγιαλού.

Η ανάκληση επομένως θα γίνει σύμφωνα με τις γενικές αρχές ανάκλησης των διοικητικών πράξεων, όταν αυτεπαγγέλτως κινείται η διαδικασία επανακαθορισμού και κατά το άρθρο. 24 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όταν αυτή κινείται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 16.6.2025

Ο Προεδρεύων του Τμήματος

Χρήστος Τσεκούρας
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

N. Κασιμίπας

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους